

La oss hjelpe psykopatenes ofre

Av Henrik Seyffarth

Forst vil jeg gjerne takke overlege Reidar Hammerfoss for hans sympatiske og forståelsesfulle artikkel onsdag 20/10. Jeg er glad fordi han er enig i at vi bør avgrense den gruppen psykopater som jeg omtalte og som kort defineres slik: Mennesker som vesentlig på grunn av nedarvede anlegg, utpeker seg ofre som de ikke kan la være å tyne til siste slutt, — på lignende måte som katten leker med musen. Lenger ut i artikkelen viser han dog at vi til dels står langt fra hverandre. Han skriver således:

«Vi bør lete med lys og lyzte etter hvilke sider pasienten besitter, før i neste omgang å bruke disse til å bygge pasienten opp.

Men dette bør ikke stå som siste ord i denne diskusjon om psykopathi. Dette syn at psykopaten kan forandre seg gjor ofrenes stilling enda vanskeligere.

Den skyldfolelse psykopaten har fremkalt hos ofrene vil øke. Dette medforer at ofrene forsøker å leve sammen med psykopaten ennu noen år, — med det resultat at de blir enda mere odelagt. Her vil jeg nevne hva en eldre embedemann skrev til meg i slutten av november: «Min hustru har vært psykopat hele sitt liv og er det fremdeles — 75 år gammel. En lidelseshistorie for begge parters vedkommende».

Det jeg mener er at psykopathi er derfor en psykisk vanverhet som ikke kan forandres. En slik avgrensning har den aller største betydning for psykopatenes ofre.

De kommer til meg helt oppgitte med f.eks. pustevansker og nakkehodepine — helst slått ut i avmektighet og selvoppgivelse. Det gjelder å få gjort disse pasienter klar over at de er gift med en psykopat og at han (hun) er født slik at de ikke kan forandres. Ofrene må også bli klar over at det ikke er de selv som er syke, slik ofrene merkelig nok har en tendens til å tro etter at psykopaten har bearbeidet dem noen år. Jeg fremholder at som regel er den eneste løsning at de to parter kommer fra hverandre. Jeg har i min praksis (som nevnt i min artikkel 4/10) aldri sett psykopater som kommer til selverkjennelse bortsett fra den ene telefonhenvendelsen, hvor psykopaten innrommet sin skyld i perioden utenfor menneskets

Men jeg tror alle mennesker kan hjelpe psykopatenes ofre, simpelthen ved å tro på det de sier. Noe av det som går mest inn på ofrene er jo at ingen tror på hva de sier mens alle derimot beundrer den pågående og charmerende psykopaten. Dette skyldes delvis at det pasientens ofre kan fortelle er simpelthen utrolig for andre mennesker. Et korn av sunnhet som gjor psykopaten legner mere troverdig er at pasienten i desperasjon oppfører seg lite hensiktsmessig og da får psykopaten vann på mollen. Vi bør vel heller ikke se bort fra at det er meget lettere å holde med den sterkeste, i dette tilfelle psykopaten.

De jeg har støtt på blant ofrene er åpne og meget velmenende mennesker. Jeg har i det hele inntrykk av at psykopatenes pr. instinkt har en egen evne til å utvelge selv mennesker som de kan tyne.

Når Hammerfoss snakker om å møte psykopaten på et menneskelig plan, er dette litt vanskelig å forstå ut fra min erfaring. Jeg kan også forsikre at mine pasienter har forsøkt gang på gang gjennom en Arrekke, men alltid smyger psykopaten unna.

Folkeopplysning om psykopathi kan kanskje hjelpe til å forebygge noe av all den ulykke ekteskap med psykopater medforer. Men psykopatenes besmerende evner synes å begynnelsen å frata

ofrene alle muligheter for motforestillinger.

Når vi skal bedømme om en mann (kvinnene) er psykopat, kan vi stille dette spørsmål: Har han hatt psykopatiske trekk helt siden han var barn og synes han å være uforbedrelig? Psykopaten kan også i en del tilfeller robe en indre svakhet og angst som han døyver ved å underkue ofret.

Som overlege Reidar Hammerfoss understreker, er det meget vanskelig å få gjort noe for psykopatene selv. Men de mange som støter på psykopatenes ofre kan gjøre meget for å hjelpe disse ulykkelige individer. Det ligger ikke så lite av en anklage i et brev jeg mottok i anledning min artikkel 4/10: «Selv er jeg nok temmelig skadet nervemessig og har i alt bare gjort saken verre, til tross for henvendelse til psykiatere, sosialkuratorer, kuratorer osv.»